

BOEK BESPREKING

Rudolf Weber. *Pathologie und Therapie der entzündlichen Erkrankungen des Zahnmarks*. Ein Lehrbuch für Studierende der Zahnheilkunde und Zahnärzte. Ferdinand Enke — Verlag — Stuttgart.

De pulpitis is een ziekte, dus haar behandeling is zuiver geneeskundig werk, waarbij een groote mate medisch-biologische en pathologische kennis noodzakelijk is. Wortelkanaalbehandeling is wondbehandeling.

Dat is de kern der monographie van den Keulschen hoogleraar, waarin het vraagstuk der ontsteking van de pulpa in het licht van de laatste onderzoeken, zeer grondig en daarbij op een prettige en gemakkelijk leesbare wijze behandeld wordt.

Na een inleidende beschrijving van het levensverloop der pulpa, zoowel onder normale als ook onder veranderde biologische omstandigheden, geeft *Weber* een duidelijk histologisch en klinisch beeld der ontsteking van het tandmerg. Men vindt ook een handleiding tot de diagnostiek van de verschillende stadia dezer ziekte.

De schrijver toont aan, dat de pulpa een orgaan is, waarvan het weerstandsvermogen tegen van buiten komende, ontsteking verwekkende, invloeden bepaald wordt door de algemeene functies van het bindweefsel. Door de netvormige structuur van de pulpa wordt de uitbreiding van de ontsteking zeer vergemakkelijkt. Door de natuur van de pulpa als functioneel eindorgaan, zijn de omstandigheden voor het afkapselen van een eenmaal opgetreden ontsteking zeer ongunstig. Zelfs een hyperaemie van eenigszins langeren duur veroorzaakt al den dood van het orgaan door afsnoeren van de bloedvaten in het foramen apicale. Daaruit blijkt, dat het genezen van een verwonde of oppervlakkig ontstoken pulpa onmogelijk is.

De pulpa moet verwijderd worden na een medicamenteuze devitalisatie of direct na anaesthesie of door coagulatie met den electrischen stroom. In elk geval krijgen wij een wond, die medisch behandeld moet worden.

Waar ligt echter de wond — juist in het foramen, erboven in

het kanaal of dieper in het paradentium — en hoe is de wond?

Een wondgenezing per primam intentionem is hier uit den aard der zaak onmogelijk. In het gunstigste geval bereiken wij een reparatie door nieuwvorming van een harde substantie (cement?) in het foramen apicale. In het algemeen gezegd is het resultaat van de extirpatie der pulpa afhankelijk van den vorm der pulpitis, de voorbehandeling van de pulpa, de ligging van den wond en de gebruikte medicamenten en wortelkanaalvulling. Tegenover deze exogene factoren staat de plaatselijke en algemeene reactie van het organisme, plaatselijk weerstandsvermogen en algemeene constitutie. Daaruit blijkt juist, dat voor de behandeling van de pulpitis een groote mate van medische kennis onmisbaar is.

Op elke, grootere deelen der pulpa omvattende, ontsteking volgt een reactie in het periapicale bindweefsel en in de spongiosa. Deze reactie is als physiologisch te beschouwen. Bij de pulpitis totalis echter en bij de etterige vormen wordt dit proces pathologisch. Wij hebben dan te maken met een apicale ostitis (eigenlijk toch een osteomyelitis, want waar spongiosa is, is ook merg, dat in de ontsteking betrokken moet zijn. Ref.). De terminus technicus „periodontitis” is een benaming van een ziekte, die als zoodanig niet bestaat.

Behalve de buitengewoon leerrijke bespreking van de histopathologie der pulpitis, bevat het werk van *Weber* eenige hoofdstukken gewijd aan de praktische uitvoering der therapie. Over de waarde der aangegeven behandelingsmethoden zou men kunnen twisten. Talrijke, zeer fraaie mikrophotografieën verduidelijken den inhoud. Elke tandarts, die belang stelt in de nieuwste onderzoekingen op het gebied van zijn beroep, zal dit werk met genoegen doorlezen. Voor den tandheekkundigen student is het onmisbaar.

E. FLAUMENHAFT.

Principles of full denture prosthesis by E. Wilfred Fish D. Sc. Lond., M. D., L. D. S. Manch. With 31 illustrations and 6 Stereoscopic Plates. Price 10/6. John Bale, Sons & Danielsson, Ltd. London. 1933.

Vooraf het volgende: Mijn opgetogen mededeeling over dit boek aan onzen Hoofdredacteur, leidde tot zijn verzoek, of ik het dan maar wilde aankondigen. Dit overwegende vertrouw ik, dat de lezers mij niet zullen beschuldigen van alweterij, als ik mij een oordeel over prothese aanmatig.

De auteur zond mij het boek als geschenk en hoewel ik aanvankelijk bij het doorbladeren geen bijzonderen indruk kreeg, ben ik, eensdeels uit beleefdheid, anderdeels uit nieuwsgierigheid, gaan lezen. Om half acht 's avonds begonnen, zat ik er om één uur 's nachts nog zwaar in verdiept. Dit boek bevat de zeer bijzondere, maar heel nuchtere waarheid over de volle tandprothese. De inhoud voerde mij in gedachte terug naar de praktijk van Dr. *Dentz* in het einde van de 19e eeuw, waar ik het voorrecht had voor de eerste maal de waarheid in de praktijk, omtrent de volle prothese te zien. In *Fish'* boek staat de waarheid, zelfs soms zóó, dat men er ontsteld van raakt.

Men zal in dit boek, geschreven door een groot intellectueel en uitnemend prothetisch practicus, die overal in de wereld rondgekeken heeft en zich toch niet van de wijs liet brengen, vergeefs zoeken naar kinemetische graphieken en articulatoren. Enkele teekeningen, eigenlijk schetsen en een paar stereoscopische foto's volgen op den tekst. Bij de lezing gevoelde ik geen of weinig behoefte aan meer illustratie.

Bijna alle tandartsen maken volle prothesen en velen van hen zullen nog wel den luttelen prijs voor dit boek kunnen betalen.

Ik duidde wel aan, wat men er niet in hoeft te zoeken; ik hoop, dat zeer velen zelf zullen willen zien, wat er wel in staat, want dat verraad ik niet, doch acht het hoogst belangrijk.

De verzorging van de uitgave is, zooals men van de firma *John Bale Ltd.* London kan verwachten. Voor docenten en studenten is het gemakshalve doorschoten met blanco papier.

P. J. J. COEBERGH.

Tandheelkundige Studenten Almanak 1933.

De Almanak, ditmaal natuurlijk bovenal Lustrumalmanak, verscheen als een lijvig boekdeel in kanariegele band.

Naast een uitvoerig verslag en vele foto's bevat het verder: interessante statistieken van Dr. *van Loon* over de studententoe-namen in den loop der jaren en den gang der examina, benevens een foto met bijschrift van den nieuwen Lector in de mondchirurgie Dr. *Tjebbes*.

De overige rubrieken zijn de van ouds bekende, die ook veelal het oude lied aanheffen van ruimtegebrek en — wat erger is — gebrek aan animo.

Men constateert openlijk slaptageest als onafwendbaar verschijnsel van den huidige tijd.

Zou de jonge generatie gelooven dat de energie wel zal komen bij het stijgen der jaren, bijv. na 25 jaar drukke praktijk?

Laat ons hopen dat men de zaak te somber inziet en dat de uiterlijke verschijnselen geen juist beeld geven van de innerlijke gesteldheid.

In ieder geval, de Redactie heeft zonder twijfel haar best gedaan en de resultaten zijn alleszins bevredigend. En waar hetzelfde gezegd kan worden voor Bestuur, Lustrumcommissie en Tooneel, is men geneigd te vragen: Zou de fout niet inderdaad elders schuilen? Moet men niet eens probeeren de massa op *andere wijze* te pakken dan de wellicht verouderde methode, die het trouwens in vroeger jaren ook lang niet altijd voor 100 % deed?

Al was het bijvoorbeeld door in 's hemelsnaam die massa na de vergadering „jazz” en „dans” voor te spiegelen?

En ze zóólang met deze heerlijkheden te vergiftigen, tot ze er eindelijk genoeg van krijgen en weer aandacht gaan schenken aan wat in dit ondermaansche misschien een „pietsje” belangrijker is?

Laten we in ieder geval hopen een volgend maal in dit opzicht opgewekter klanken te kunnen beluisteren!

NORD.